

SAKSFREMLEGG

Interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms. Delegering av myndighet, og valg av representanter til interkommunalt kystsoneplanutvalg.

Vedlegg:

1. Invitasjon
2. Forprosjekt
3. Prosjektsøknad
4. Notat om fordelingsnøkkel

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Kystplan for Midt- og Sør-Troms

Kort sammendrag:

Troms fylkeskommune initierte og finansierte høsten 2011 et treårig prosjekt; Kystplan Troms for å få oppdaterte kystsoneplaner i alle kommuner i Troms. Midt- og Sør-Troms valgte å gå sammen i en felles prosess. Dette ledet frem til at alle kommuner med sjøareal i Midt- og Sør-Troms egengodkjente sine delplaner for sjø høsten 2015 og vinter 2016.

Knappt to år etter vedtak av forrige kystplanprosjekt ser man at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor marine næringen og det er derfor aktuelt å starte en prosess med rullering av planene.

Lenvik kommune tok i desember 2016 initiativ til å starte opp en revidering av kystsoneplanene gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-regionen i forrige runde. De fleste kommunene har stilt seg positiv til å delta i en videre prosess. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i en interkommunal rullering.

Flere kommuner har uttrykt ønske om avklaring av rammevilkår, organisering og prosjektf finansiering før man tar stilling til å delta. Lenvik og Harstad kommune har derfor utarbeidet et forprosjekt med beskrivelse av planprosessen, rammevilkår og organisering. På bakgrunn av forprosjektet er det søkt om støtte fra Troms fylkeskommune til gjennomføring av en rullering. Det legges opp til at de to kommunene Lenvik og Harstad fortsetter som ansvarlige for å gjennomføre hovedprosjektet når det starter opp.

Avklaring av finansiering fra fylkeskommunen har dessverre tatt tid, og saken sendes derfor over til kommunene uten avklaring rundt finansiering. Det er søkt støtte fra Troms fylkeskommune på 3.150.000,- til dekning av prosjektutgifter, vi håper å få innvilget minst 50 %. Basert på prosjektets budsjett og en foreslått

fordelingsnøkkel vil kostnaden for .....kommune ikke overskrive .....
fordelt på to år.

Forprosjektet forutsetter at man viderefører organiseringsmodellen som ble brukt i forrige runde av Kystplan Midt- og Sør-Troms med et interkommunalt plansamarbeid i henhold til kapittel 9 i plan og bygningsloven. Et slikt samarbeid krever at kommunen delegerer planmyndighet for sjøarealene til et interkommunalt planutvalg. Kommunen velger en representant med vara per kommune til planutvalget. Det interkommunale planutvalget har ansvar for utarbeidelse av planoppstart, planprogram, planforslag og gjennomføring av høring. Planutvalget innstiller direkte til kommunestyrene i de deltakende kommunene. Det endelige planvedtaket gjøres i hver enkelt kommune og kun for eget planområde, jf. §§ 9-2 og 9-3. Det endelige produktet blir sådan ikke en felles plan, men mange enkeltplaner laget over samme mal.

Deltakelse i prosjektet og delegering av planmyndighet må tas opp for politisk behandling i kommunestyrene i de aktuelle kommunene og det må gjøres vedtak om:

- deltakelse i prosjektet med de forpliktelser som det innebærer
- delegering av planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg
- valg av en representant med vara per kommune til det interkommunale planutvalg
- å utpeke en administrativ person med ansvar for kommunal saksbehandling og deltakelse i arbeidsmøter

Saksopplysninger:

Kommunene har et stort ansvar for å legge grunnlaget for en bærekraftig og langsiktig forvaltning av sjøarealene i sin kommune. Det gjelder ikke bare for oppdrett, men for alle næringer. Oppdaterte og aktuelle arealplaner for sjøareal er en viktig faktor denne forvaltningen. Knappt to år etter vedtak av forrige kystplan ser man at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor marine næringer. Det er flere gode grunner til å gå i gang med en rullering allerede nå:

- Økt aktivitet gir økt potensiale for konflikter. Dagens bruk av sjøarealene spenner over et bredt spekter av aktiviteter og næringer og nye aktiviteter kommer stadig til.
- Arealplaner knyttet til sjøareal har andre og mer dynamiske utfordringer enn arealplaner på land. Ny teknologi, nye typer aktiviteter, ny kunnskap og nye forvaltningsprinsipp gir stadig nye utfordringer og problemstillinger i forhold til forvaltning av sjøarealene.
- Jevnlig rullering av kommuneplanens arealdel er viktig: Samstemmighet om overordnede prinsipper og mål oppnådd gjennom en bred og grundig planprosess har begrenset varighet.

Lenvik kommune tok i desember 2016 initiativ til å starte opp en revidering av kystsoneplanene gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-

regionen i forrige runde. Følgende kommuner stilte seg positive uten forbehold: Dyrøy, Harstad, Lenvik, Målselv, Skånland og Torsken. Det er ikke gjort vedtak i kommunestyrene i alle disse kommunene. Følgende kommuner har stilt seg positive, men med forbehold om endelig vedtak når rammevilkår er endelig avklart: Berg, Gratangen, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Salangen og Tranøy. Sørreisa kommune gav som eneste kommune beskjed om at de ikke ønsker deltakelse i en felles rullering, men har senere omgjort dette. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i en interkommunal rullering.

Flere kommuner har uttrykt ønske om avklaring av rammevilkår, organisering og prosjektfinansiering før man tar stilling til å delta. Lenvik og Harstad kommune har derfor stilt seg i spissen for å utarbeide et forprosjekt som skal lede frem til avklaringer som gjør at man kan realisere en interkommunal revidering av kystsonenplanene i Midt- og Sør-Troms. Forprosjektet gir beskrivelse av faser og oppgaver i planleggingen, organisering, handlingsrom, plantema og forslag til administrative løsninger knyttet til prosjektledelse. Forprosjektet har også fungert som grunnlag for søknad om støtte til finansiering av prosjektet. Forprosjekt og søknad er vedlagt saken.

Det legges opp til at de to kommunene Lenvik og Harstad fortsetter som ansvarlige for å gjennomføre hovedprosjektet når det starter opp. Lenvik kommune vil ha ansvar for prosjektledelse, prosjektadministrasjon, økonomi og rapportering. Harstad kommune vil ha ansvar for kartproduksjon, kartinnsyn, plandialog og arkivering.

Økonomi

Budsjettet for prosjektet er i stor grad basert på erfaringer fra forrige prosjekt.

Budsjett hovedprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms	2017	2018	2019	Sum
Administrative kostnader vertskommune (kontor, data, regnskap, revisjon ol)	50 000	100 000	100 000	250 000
Programlisenser/nettside	30 000	30 000	30 000	90 000
Kompetansebygging/formidling/reise	60 000	200 000	110 000	370 000
Lønn Prosjektleder inkl. sosiale utg.	300 000	570 000	570 000	1 440 000
Lønn prosjektmedarbeider inkl. sosiale utg.		325 000	325 000	650 000
Kjøp av eksterne tjenester		200 000		200 000
Annonsering	50 000	50 000	50 000	150 000
Deltakelse i IKPU/styringsgruppe	240000	300000	120000	660 000
Deltakelse folkemøter, innspillgrupper ol.	100000	250000	250000	600 000
Arbeidsgruppe kommunalt ansatte 14 kommune	360000	1260000	270000	1 890 000
SUM utgifter	1 190 000	3 285 000	1 825 000	6 300 000
SUM egeninnsats som inngår i utgifter	700 000	1 810 000	640 000	3 150 000
Finansiering				
Tilskudd fylkeskommunen	490 000	1 475 000	1 185 000	3 150 000
Egeninnsats fra kommunene				3 150 000
				6 300 000

Tabell 1 Budsjett som er grunnlag for søknad til fylkeskommunen.

I budsjettet er kommunenes kostnader knyttet egeninnsats:

1. Deltakelse i interkommunalt planutvalg, dvs reisekostnader og møtegodtgjørelse/tapt arbeidsfortjeneste hvis deltakende politiker ikke er frikjøpt.

- Innsats i arbeidsgruppe, dvs. bruk av arbeidstid til deltakelse i arbeidsmøter, reisekostnader knyttet til reise til arbeidsmøter og arbeidstid på arbeidsplass til saksutredning, lokal medvirkning ol. Stipulert til ca 5% stillingsprosent over to år.

Disse kostnadene vil variere fra kommune til kommune. Egeninnsats knytte til deltagelse på folkemøter, i innspillgrupper, møter med organisasjoner osv. vil i utgangspunktet ikke koste kommunen noe utover egen deltakelse og evt. arrangørkostnader.

Det er søkt støtte fra Troms fylkeskommune på 3.150.000,- til dekning av prosjektutgifter. Dessverre har saksbehandlingen hos Fylkeskommunen dratt ut til tross for muntlig tilbakemelding om at man ønsker å støtte prosjektet. Det er imidlertid gitt signaler på at man ikke kan dekke hele den omsøkte summen, og at en evt. støtte må komme i flere tilsagn.

Prosjektet har lagt opp til at rullert plan skal være klar for vedtak høsten 2019. Tiden er nå i ferd med å renne ut for en slik tidsplan. Saken oversendes derfor kommunen uten økonomiske avklaring fra fylkeskommunen. Prosjektet vil ikke starte opp før vi har nødvendig økonomisk avklaring, men om kommunen gjør vedtak og velger representanter til interkommunalt planutvalg vil man raskt kunne starte opp arbeidet når en avklaring kommer.

Signalet fra fylkeskommunene er at man ikke vil dekke mer enn 25 % de som er omsøkt. Det betyr at deltakende kommuner må bidra med de resterende 1.575.000,-

I utgangspunktet kan dette beløpet deles likt på de deltakende kommunene (112 500,- pr kommune forutsatt 14 kommuner), men siden kommunene har ulik interesse knyttet til kystsonoplanlegging er det lagt opp til en fordelingsnøkkel basert på maksimal tillatt biomasse for laks i kommunene (MTB).

Oppdrettsareal som er i bruk vil være med på å genere inntekt for kommunen gjennom Havbruksfondet og MTB brukes som utgangspunkt for fordeling av inntekter fra havbruksfondet. Kommuner med stor MTB kan forvente seg større inntekter enn kommuner med lav MTB og vil ha mer igjen for en eventuell fremtidig vekst. Å benytte MTB som grunnlag for fordeling av kostnad virker derfor logisk. For beregningsgrunnlag vises til vedlagt notat.

Tabellen under viser fordeling av kostnadene med et grunnbeløpet på 60 000,- og resterende fordelt basert på MTB hvis alle 14 kommuner deltar. Deltakerbeløpet vil variere fra 60 000 til nesten 200 000.

Kommune	Prosentandel	Grunnsum pr kommune	Variabel sum	Total sum pr. kommune
HARSTAD	19 %	60 000	138 652	198 652
KVÆFJORD	7 %	60 000	49 953	109 953
SKÅNLAND	7 %	60 000	53 548	113 548
IBESTAD	13 %	60 000	97 917	157 917
GRATANGEN	3 %	60 000	24 020	84 020
LAVANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949
SALANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949

MÅLSELV	0 %	60 000	-	60 000
SØRREISA	1 %	60 000	9 180	69 180
DYRØY	8 %	60 000	56 595	116 595
TRANØY	10 %	60 000	69 893	129 893
TORSKEN	8 %	60 000	57 297	117 297
BERG	7 %	60 000	49 213	109 213
LENVIK	11 %	60 000	82 834	142 834
SUM	100 %	840000	735000	1575000

For .....kommune er kostnadene beregnet til..... Hvis noen kommuner trekker seg kan beløpet bli noe høyere, det vil derfor være klokt å ta høyde for dette i vedtaket.

Rammer for planleggingen

Kystsonenplan er å regne som en del av kommuneplan og gjeldene for sjøarealene i kommunen. Kapittel 11 i plan og bygningsloven setter rammer for planleggingen. En kommunal arealplan skal angi hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen skal utformes i et langsiktig perspektiv og bør være så fleksibel at det er mulig å innpasse nye behov og muligheter innenfor planens rammer (se også kap. 5 i forprosjektet).

Det er relativt få arealformål som kan benyttes i sjøarealer. De mest aktuelle er ferdsel, farled (inkl. havner og småbåthavn), fiske, akvakultur, natur- og friluftsområde. I tillegg kan en del formål knyttet til land være aktuell i forbindelse med områder som ligger i overgangen sjø/land, f.eks. hvor det skal fylles i sjø. Det er verd å merke seg at for arealformål knyttet til sjø er det PBL § 11-11 som gjelder. Det gir ikke samme mulighet til å knytte bestemmelser om f.eks. fysisk utforming av anlegg slik man kan gjøre til anlegg på land (PBL § 11-10).

Plan og bygningsloven gir anledning til å knytte bestemmelser til miljøkvalitet, miljøoppfølging og – overvåkning (PBL § 11-9 nr. 6 og 8), men ofte vil særlover innenfor en sektor overstyre plan og bygningsloven. Et sentralt eksempel på dette er regulering av akvakulturanlegg som styres etter en rekke lover og forskrifter: akvakulturloven m/forskrift, matloven, dyrevelferdsloven, havne- og farvannsloven, forurensningsloven og vannressursloven. I akvakulturloven § 6 er det gitt en kompetansefordeling mellom de ulike sektorlovene og sektormyndighetene. Kommunen som planmyndighet bestemmer hvor det er aktuelt å ha akvakulturanlegg, mens det er opp til fylkeskommunen og relevante sektormyndigheter å avgjøre hvem som skal kunne benytte seg av arealet sammen med omfang og vilkår for driften. Kommunen har derfor i realiteten kun kompetanse til å sette av arealformål til akvakultur og bestemme hvilken artsgruppe eller art som kan oppdrettes innfor dette området (se kap.5.2 i forprosjektet).

Det at andre forvaltningsorganer enn kommunen har ansvar for tildeling og drift av akvakulturtillatelser, fiskekvoter osv., fratrukker ikke kommunene ansvar og myndighet når det gjelder å sikre en god og bærekraftig bruk av sine sjøareal. Dette sikres gjennom at kommuneplaner er pålagt å utføre konsekvensutredning i forhold til akvakulturområder og at alle tiltak i arealplan vurderes i henhold til naturmangfoldloven. Avsetting av områder som er viktige gyte- og

oppvekstområder for fisk er med på å sikre at områdene i fremtiden ikke brukes til tiltak som vil være negativ for fiskebestanden.

Planprogrammet vil være førende for planleggingen og skal redegjøre for formålet med planleggingen, medvirkning, hvilke plantemaer som er aktuelle og hvordan konsekvensutredning skal gjennomføres. Planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn samtidig som planoppstart varsles. Planprogrammet vedtas av planutvalget.

Organisering

Det er aktuelt å videreføre samme organiseringsmodellen som ble brukt i forrige runde av Kystplan Midt- og Sør-Troms. Prosjektet var organisert i form av et interkommunalt plansamarbeid i henhold til kapittel 9 i plan og bygningsloven.

Lovgrunnlaget er i plan og bygningsloven kapittel 9 gjengitt nedfor i kursiv:

Kapittel 9. Interkommunalt plansamarbeid

§ 9-1. Interkommunalt plansamarbeid

To eller flere kommuner bør samarbeide om planlegging etter denne lov når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrenser. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper.

Interkommunalt plansamarbeid kan igangsettes som gjennomføring av regional planstrategi. Regional planmyndighet eller statlige myndigheter kan anmode kommunene om å innlede et slikt samarbeid når det anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går ut over den enkelte kommune.

Når det anses nødvendig for å ivareta og løse nasjonale og viktige regionale hensyn og oppgaver, kan departementet pålegge kommuner å inngå i et slikt plansamarbeid. Herunder kan det bestemme organisering av plansamarbeidet, om hvilke oppgaver samarbeidet skal gjelde og om hvilket geografisk område det skal omfatte. Før slike bestemmelser gis, skal vedkommende kommuner ha hatt anledning til å uttale seg.

§ 9-2. Organisering

Planarbeidet ledes av et styre med samme antall representanter fra hver kommune, med mindre kommunene er enige om noe annet. Med mindre annet er vedtatt av kommunene, fastsetter styret selv regler for sitt arbeid og organiserer planarbeidet slik det finner det hensiktsmessig.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om organisering av interkommunalt plansamarbeid.

§ 9-3. Planprosess og planinnhold

For planprosess og innhold i planene gjelder reglene for vedkommende plantype, jf. kapittel 11 og 12. Hver kommune har ansvar for at saksbehandlingsreglene følges innenfor sitt område.

De deltakende kommuner kan overføre til styret den myndighet til å treffe vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen.

Hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område.

Et interkommunalt plansamarbeid forutsetter at deltakende kommuner delegerer planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg jf. styre i § 9-2. Alle deltakende kommuner skal være likt representert og det foreslås at det velges en representant

med vara per kommune. Det interkommunale planutvalget får ansvar for planstart, utarbeide og fastsette felles planprogram og plan, jf. § 9-3.

Planutvalget har videre ansvar for offentlig ettersyn, merknadsbehandling og innstillingsmyndighet til de respektive kommunestyrene. Det endelige planvedtaket gjøres i hver enkelt kommune og kun for eget planområde. Det endelige produktet blir sådan ikke en felles plan, men mange enkeltplaner laget over samme mal.

Erfaringer fra andre interkommunale prosjekter viser at denne modellen er mest effektivt i å lede frem til en endelig plan. Det forutsetter i midlertid god lokale forankring. Det er viktig at den enkelte kommune organiserer sitt interne arbeid (innspill/diskusjoner) slik at det blir god involvering hos kommunen. Den representanten som velges til det interkommunale planutvalget bør ha klare retningslinjer for hvem han/hun skal forholde seg til i for- og etterkant av behandlingen i det interkommunale planutvalget. Om dette skal være lokalt planutvalg, formannskap eller andre. For nærmere beskrivelse av organisering og mandat til interkommunalt planutvalg vises til forprosjektet kap. 3.3 og 4.5

Det bør også utpekes en administrativ representant som har ansvar for deltakelse i arbeidsgruppe og for den kommunale saksbehandlingen. For nærmere beskrivelse av oppgaver og organisering av arbeidsgruppe vises til forprosjektet kap. 3.4 og 4.6

Vurdering

Rådmann anbefaler ..... kommune å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystzoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering og gjennomføring, som beskrevet i dette saksfremlegg og i forprosjekt : Kystplan for Midt- og Sør-Troms II datert 4.7. 2017.

Innstilling:

1. .... kommune vedtar å slutte seg til å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystzoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering, som beskrevet i forprosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» datert 4.7.2017.
2. ....kommune bevilger inntil kr.....for å dekke sin andel ved deltakelse i prosjektet.
3. Planmyndighet delegeres i henhold til plan- og bygningslovens §§ 9-1, 9-2 og 9-3, til interkommunalt kystzoneplanutvalg for Midt- og Sør-Troms. Dette utvalg vil da ha myndighet til å varsle planoppstart, vedta planprogram og gjennomføre planprosessen frem til politisk behandling i kommunestyret i ..... kommune.

4. ....kommunestyre vedtar at det interkommunale kystsoneplanutvalgets sammensetning består av en representant med vara fra hver medvirkende kommune godtas.
5. Fra ..... kommune velges:..... med varamedlem ..... til det interkommunale kystsoneplanutvalget. Utvalget konstituerer seg selv i første møte.
6. .... kommune slutter seg til at ..... er utpekt til kommunens administrative kontaktperson og koordinator for prosessen i .....kommune. Kontaktpersonen skal være bindeledd mellom ..... kommune og prosjektet Kystplan Midt- og Sør-Troms og bidra aktivt i arbeidet med kystsoneplanen.